

NAGYVARAD

Főszerkesztő: HEGEDÜS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

Nem elég még a végzet súlya a romániai magyar kisebbségi diákokon! Nem elég, hogy az érettségén több százalék bukik, mint ahány az élet kapuját megnyitja maga előtt. Nem elég nyílt még a tanulók idegrendszerére az anyanyelvüktől idegen oktatás megőrli napi pensemában!

Nem elég, nem elég!

Legalábbis az a cikkíró, aki a nagyváradi „Tribuna” legutóbbi számában (in.) jelzéssel közöl cikket a kisebbségi iskolakérdésről, mindezt a gyötrelmet kevesli s még többet követel a nyolc-tíz éves diákoktól s még gyorsabb szellemi vesszőuttatásra uszítja a tanügyi hatóságokat.

Azt fejtegeti a román lapnak fentemlített cikke, hogy a kisebbségi tanulók a román nyelv elsajátításában mindegyik minimális eredményt tudnak felmutatni.

Javasolja tehát: hogy addig is, amíg a közoktatási törvényjavaslat érvényes törvényerőre emelkedik, kötelezzék a kisebbségi elemi iskolákat a román nyelvű tárgyaknak legalább heti tizenkilenc órában való tanítására. Ennyi magyar nyelvű tanórát írt elő annak idején — hivatkozik az immár agyoncsépett analógiára a cikkíró — ennyi magyar tanórát írt elő az Apponyi-féle iskolatörvény is. Hogy pedig a heti tizenkilenc óra rostáján megmaradó diákok előhaladása se legyen zavartalan, a Tribuna igen szellemesen a négy elemi elvégzése után még egy évfázó vizsga megszervezése mellett tör lándzsát, amely vizsga letétele nélkül az elemi iskolát végzett tanulókból semmi szín alatt liceumi növendék ne lehessen. Mert, — mondja a cikkíró — a kisebbségi iskolák négy osztályt végzett tanulóit igen keveset tudnak románul, holott magyar időkben az elemi és középiskolák román diákjai mind perfektné beszélték magyarul. Felteszi végül a Tribuna a kérdést, hogyan lehet liceumba felvenni románul teljesen nem tudó diákokat és hogyan kívánható meg, hogy a diákok kedvéért a tanár beszélje a kisebbségek anyanyelvét?!

Egy tanár!

Kezdjük talán a replikát tüstént azon, amivel a Tribuna, mint negyvenkettes lövedékkel gondolatmenetét befejezi.

Miért ne oktatná egy tanár anyanyelvén a kisebbségi tanulókat? Miért ne lehetnének az állami liceumnak magyar anyanyelvű tanárai? A feltételezés azonnal megszűnik abszurdumként hatni, amint az állami iskolákban való kisebbségi anyanyelvű tanítás kérdésében a speciális romániai felfogásoktól és a szovinizmustól egy tiltottabb európai felfogáshoz elvonatkozunk. Nem lesz előttünk abszurdum ez a feltételezés, ha ahoz a civilizált felfogáshoz simulunk, mely számol a serdülő ifjúság egészséges apercipláló képességével és a pedagógiai zsonglörködéseknek és bravuroknak föléje helyezi a mentől szélesebb körű ismeretek szerzését, függetlenül ama idejét múlt fejtőrtől, hogy az általános ismeretek domborítják-e, vagy sem a nemzeti karaktert?

Bizonyos tekintetben mi is egyetértünk

a Tribuna cikkével. Így kétségtelen az, hogy a mai oktatási rendszer mellett a román nyelvoktatás teljesen meddő marad a kisebbségi iskolákban. De azt jelenti-e ez a tény, hogy ha az elemi iskolák huszonegyórás heti tanítási idejéből tizenkilenc órára fókuszálna a Tribuna óhaja szerint a román nyelvtanítást s mindössze csak öt órát hagynának szabadon a többi tárgyakra: hogy akkor a tanulók tökéletesebb románokká formálódnának? Szó sincs róla! Egy idegen nyelvet az anyanyelvi magarázat kizárása mellett iskola révén elsajátítani egészen céltalan erőlködés. Azt mondja továbbá a Tribuna, hogy a román tananyelvű állami liceumba lehetetlen felvenni a románul nem tudó gyermekeket. Ugy van; teljes lehetetlenség! De ezzel a lehetetlenséggel szemben nem az a természetes megoldás, hogy a magyar anyanyelvű diákok tíz éves korukra perfekt románokká vedjenek, hanem az, hogy állítsanak fel magyar tananyelvű állami liceumokat is!

Egy kis tévedés van abban, hogy a múlt magyar időkben a középiskolákba kerülő román ifjúság már teljesen jól tudott volna magyarul és egy kis egyoldalság sir ki az Apponyi-törvény szegényes urjalobogtatásából. Tény az, hogy az Apponyi-törvénynek voltak sajnálatosan sovén intézke-

dései, de viszont voltak olyan intézkedései is, amiknek reciprok alkalmazása ellen nekünk abszolúte semmi kifogásunk sem volna. Így például a felekezeti iskolák államsegélyezésében az Apponyi-törvény annyira kuláns volt, hogy mi ennek a bőkezűségnek felével is tökéletesen megelégednénk. Csodálatos, hogy a magyarság ellenségei az Apponyi-törvénynek mindig csak türelmetlen oldalait dörzsölik orruk alá, de ugyane törvény viszontalkalmazásában a rájuk obliquál járó intézkedésekről szinte paralitizusan megelégednek!

A Tribuna cikkéből kivicsorgó intenciók nem döbbenetnek meg bennünket akkor, ha ez a lap nem az Averescu-párt organuma volna. Hozzászokhatunk a meg nem értésnek hasonló meztelen megnyilvánulásaihoz. De fájdalmas csalódást jelent számunkra, hogy annak a román ellenzéki pártnak hangszerén játszik ellenünk, sőt mi több és drágább nekünk: az utánunk következő magyar generáció ellen a nemzeti türelmetlenség indulóját, amelyik párttal a magyarság Csucsán paktumot kötött. Abban a paktumban a megegyezés román aláírói többek között a magyarság számára az anyanyelvnek az iskolákban való teljes érvényesítését is garantálják. Ugy látszik realis politikában s a kisebbségi kérdések megítélésében Csucsától Nagyvárad jóval messzebb fekszik, mint földrajzilag.

Várady Aurél, a Magyar Párt ügyvezető-alelnöke nyilatkozott a választási kilátásokról

Kolozsvári tudósítónk jelenti: Várady Aurél dr., a Magyar Párt ügyvezető alelnöke egy újságíró előtt nyilatkozott a községi választásokra vonatkozólag.

Az újságíró első kérdése az volt, hogy mi van a választói listákkal?

Várady megnyugtatta, hogy még sok helyről nem érkezett be a jelentés. Ezideig Marosvásárhelyen történt felháborító módon a lista összeállítása. Kolozsváron most olyik a tárgyalás Utalea polgármesterrel az egyes sérelmek orvoslása ügyében.

Arra a kérdésre, hogy melyik párttal és mily módon fog részt venni a Magyar Párt választáson, Várady dr. így válaszolt:

— Erre csak azt felelhetem, hogy a szavak példáját követjük, nem kell nagyon sietni és nem jó túl korai megegyezéssel lekötni magunkat.

Mi van a Zsidó Nemzeti Szövetség és a Magyar Párt megegyezésével?

— A Zsidó Nemzeti Szövetséggel végleges megállapodásra még nem jutottunk. Azt kijelenthetem, hogy elvi ellentét már nincs közöttünk, mindössze technikai kérdésekkel foglalkozunk. A Zsidó Nemzeti Szövetség szombatban tartandó megbeszélésén személyesen is részt fogok venni.

Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy történt-e a socialista párttal tárgyalás, vagy a párt részéről tettek-e lépést a socialista párttal a választásokra való megegyezésre, dr. Várady kijelenti, hogy hivatalos tárgyalás még nem történt. Mindenestre öröndetes — úgymond, — hogy a demokrata blok a liberálisok ellen hajlandó

a Magyar Pártot bevenni, amelyet eddig oligarchikus szervezetnek tartott, amelyik a munkásság és kispolgárok érdekeivel nem törődik.

A nemzeti-párttal történtek-e tárgyalások?

— A tárgyalások a nemzeti-párttal még csak meg sem kezdődtek.

A liberális-párttal való tárgyalások milyen eredményt hoztak?

— Lehet, hogy a Magyar Párt és liberális-párt között létre fog jönni megállapodás, lehet, hogy nem. Erre vonatkozólag többet nem mondhatok.

Még csak azt kérdezem — mondotta az újságíró, — milyen kilátással megy a Magyar Párt a küzdelemben?

— Ha a kormány törvényes eszközökkel dolgozik — mondotta Várady — akkor a magyarság aránszámának megfelelő mandátumhoz fog jutni.

Utoljára még megkérdezte, hogy áll a kalotaszegiek és a Magyar Párt viszonya? Történtek-e újabb ellentétek?

— Ezek a hírek tévesek, mert a hangulat igen jó és az ellentétek, amelyek bizonyos taktikai kérdésre vonatkoztak, régen elsimultak.

A NAGYVARAD ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:

Vidéken:

Egész évre	600 lei	Egész évre	800 lei
Félévre	300 „	Félévre	420 „
Negyedévre	150 „	Negyedévre	220 „
Egy óra	50 „	Egy óra	80 „

Telefonszám 38.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

Négyrományszíntársulatjón Grófnak még sem engedték meg a két délutáni előadást

A tanács tegnap ülésén foglalkozott a tegnapi színészdeputáció beadványával. Előzőleg Fildán József aljegyző, a kulturügyek előadója referálta, még pedig kevés jóindulattal és a magyar színészet iránt érzett elfogultsággal.

Fildán József aljegyző előadó referálta be előbb a Fotino, a Bulandra, az Agépsziana és a Protopescu szintársulatok rövid egymásutánban való Nagyváradra érkezését. A négy román szintársulat működését szívesen üdvözljük ebben a városban, még akkor is, ha szereplésük rontja a magyar színház üzemképességét és szinte kibíratatlan terhet ró rá. Az azonban, hogy a román társulatok felkeresik Nagyváradot s erre a célra a színháznak rendelkezésre kell állania, természetes. Nem természetes azonban az a rosszindulat, amellyel olyan kerékkötőt alkalmazznak a magyar társulat működésére, amely senkinek sem használ, csak a magyar színháznak árt. És éppen ezért semmiféle morális támasztéka nincs, csak a l'art pour l'art ártani akarás. Kinek milyen bánata van a tanácsban annak, ha vasárnap délután két előadást akar tartani Gróf László, mert sok milliós beruházásaira csak úgy nyer fedezetet.

A magyar színház 10.000 lei havibért fizet azért a színházépületért, amelyet a magyar áldozatkészség emelt 25 évvel ezelőtt. Fűtési és világítási segélyben nem részesül, azok költségeit ön maga fedezi.

Ezzel szemben az ingyen épületet ingyen fűtés és világítás mellett veszik azok a román staggiók igénybe, amelyek támogatására ötszáz ezer leit tartalékolta a költségvetés. Ez a fél-millió vajjon tulnyomórészt nem a kisebbségek adóiból való? Amikor a magyar többségű Nagyvárad ilyen mértékben áldoz a román társulatok prosperálására, senki se mondhatja a józan román közvéleményben, hogy felesleges gavalléria volna megengedni a magyar színháznak azt, hogy vasárnap délután ne egyszer, hanem kétszer játszon a saját rezsijében, a saját felelősségére. Nagyvárad tanácsa tegnap mégis ezen az állásponton volt.

Fildán József elutasító javaslatával szemben dr. Bucico Coriolan a méltánvosság álláspontjára helyezkedik. Még kell adni az engedélyt a többszörös előadásra, — mondotta a polgármester, mert a többi városokban is így van. Mert százhusz egzisztencia így kívánja. Mert a tíz milliós büdzséjű magyar színház a tanács átvizsgált számadatai szerint is szükségeli ezeket a számításba vett előadásokat.

Dr. Tatú Miklósnak egyedül egészségügyi aggódalmi vannak. Dr. Mangra Demeter egyedül a jogi formát kifogásolta. A multikori határozat, amely megtiltotta a többszöri délutáni előadást, Gróf ellen szolt, a revíziós kérelmet is tehát az igazgatóságnak kell benyújtani. Dr. Vostinár osztja az előadó javaslatát, mely szerint a tanács egy előbbi határozatát nem változtathatja meg.

A tanács a színészdeputáció beadványát tehát elutasította. Gróf igazgató kijelentette, hogy amennyiben a két délutáni előadást nem tudja keresztülvinni, a saját és társulata egzisztenciája érdekében a direktio további vezetéséről lemond. Mi azonban hisszük, hogy a prefektus meg fogja változtatni a tanács határozatát, a melynek fenntartása a magyar színészet létalapjában való tönkretételét jelenti.

Gomblyukkötést, Endlizést
gépen jutányosan vállal
GLÜCKMANN
Str. S. gona (Kapucinus-utca) 4.

Bőrkabátok
legolcsóbbak,
legelegánssabbak
Bőrruhakészítőnél Str. Baros 7

Külföld

Izgalom egy parlamenti közbeszólás körül

Budapest, október 21. A magyar nemzetgyűlés keddi ülésén tomboló nagy botrányt tudvalevőleg Buday Dezső fajvédő képviselő közbeszólása idézte elő. A jelenet így zajlott le:

Fábián Béla demokrata képviselő Eckhardt Tibor beszéde közben, amelyben a Cuza-barátságot védelmezte, így kiáltott:

— Maguknak az nem fáj, hogy Erdélyben elnyomják a magyarokat?

Buday Dezső: Csak a zsidókat nyomják el. Nagy Vince: A keresztény magyarokat is elnyomják.

Buday Dezső: Azokat nem nyomják el! Erre tört ki a példátlan vihar. Buday Dezső felé a szidalmak özöne zúdult.

— Piszok! Szégyelje magát! Undok gazember! Itt mer ülni!

Ezeket a közbeszólásokat lehet csokorba szedni. A vihar oly nagy volt, hogy az ülést fel kellett függeszteni.

Egyik budapesti lap szerint Buday még is ismételte, hogy a keresztény magyarokat nem üldözik Romániában.

A jelenet — írja Az Est — Bethlen István miniszterelnököt kinosan érintette. A parlament folyosóján a következő kijelentést tette:

— Meg vagyok róla győződve, hogy Buday Dezső rektifikálni fogja kijelentését. Azt hiszem, nem gondolta meg, amikor azt kibökte. Lehetetlen, hogy meggondolta volna, amit mondott.

Ugyanez Almassy László, a kormány-párt ügyvezető alelnöke a következőket mondotta:

— A kormánypart azért viselkedett nyugodt passzivitással az incidensek folyamán, mert gu-

vernamentális párt, amelynek kötelessége, hogy higgadságát megőrizze. Főként kötelessége ez, amikor egy előkelő külföldi államférfiú figyeli a karzatról az ülés lefolyását. (Macdonald, angol miniszterelnök.) Mindez azonban nem jelenti azt, hogy a kormánypart helyeselné Eckhardt beszédének tartalmát, vagy azzal egyetértene.

A miniszterelnök ezután gróf Hoyos Miksával és gróf Ráday Gedeonnal beszélgetett a folyosón erről a kérdésről, majd Gömbös Gyulával folytatott mintegy tíz percig tartó beszélgetést. A miniszterelnök Gömbös Gyulának kérdésére azt mondotta, hogy nem valami szerencsés dolog volt ez az egész és egyáltalában nem helyes az antiszemita megbeszélést. Ezután a miniszterelnök az ülésterembe ment.

Tudósítónk beszélgetett gróf Hoyos Miksával, aki a miniszterelnökkel történt beszélgetése után a következőket mondotta:

— Nem helyes az egész beállítás és Fábián viselkedése azt a látszatot kelti, mintha ez zsidókérdés lenne. Nem volna szabad az Eckhardt-féle akciót ilyen szempontból megítélni, mert ez nemcsak zsidókérdés, hanem mindnyájunk fontos kérdése. Buday kijelentése szerencsétlen volt s éppen ezért szükségesnek tartanók, ha a miniszterelnök visszautasítaná Buday kijelentését. Ez, úgy tudom, még is fog történni és meg is történt volna már, ha az ellenzék magatartása nem lenne olyan kirívó. A kormánypart egyáltalában nem helyesli ezt az egész ügyet és épp ezért a mi hallgatásunkkal nem magyarázható félre viselkedésünk.

A Buday-jelenet után tudvalevőleg az elnök az ülést felfüggesztette. Az újból való megnyitás után Buday Dezső szólásra jelentkezett és kijelentette, hogy az ő szavait félreértették, mert az erdélyi magyarok helyzetéről neki ugyanaz a véleménye, mint minden más magyar embernek.

Eckhardt folytatja az antiszemita szövetség védelmét

Eckhardt Tibor, az Ébredő Magyarok elnöke folytatta ezután félbeszakított beszédét:

Keresztény ember vagyok és Cuza is jó keresztény, meg akarjuk védeni a kereszténységet. Rupert Rezső: Ezt bízzák a római pápával!

Eckhardt Tibor: Mindenütt azt mondom, még e helyről is azt üzenem, hogy ha 1918-ban, amikor a zsidó destrukció tönkretette az országot, lett volna egy nemzeti organikus szervezet, akkor nem kellene idegen állampolgároknak lenniük, nem lenne csonka ez az ország.

Rupert Dezső: Ostobaság! Malasits Géza: Felnött ember, hogy beszélhet ilyen! Hiszen már 1916-ban elhatározták Magyarország feldarabolását!

Eckhardt Tibor: Az áruló Károlyi-kormány belügyminisztere, aki most hangosan kia-

bál ellenem, letartóztatott engem, hogy ne merjem védelmezni annak idején a magyar integritást.

Nagy Vince: A háboru alatt hol védte az országot?

Klárík: Ferenc: Ott, ahol vezére, a vezérkari kapitány ur!

Nagy Vince Cuzáról

Nagy Vince, a Károlyi-kormány volt belügyminisztere szólalt fel ezután. Eckhardt Tibor képviselőtársam személyesen aposztrofált — „mint” — idézőjelben mondom — az áruló Károlyi-kormánynak jelenlévő tagját. Méltóztassék megengedni, hogy egész röviden feleljek a t. képviselő urnak.

— En két dolgot ajánlok az igen tisztelt képviselő ur figyelmébe. Az egyik az, hogy erről az ugynevezett áruló Károlyi-kormányról, illetőleg Károlyi Mihályról, a tulzó nacionalista Clemeenceau, volt francia miniszterelnök, jelentette

Apolló mozgószínház
5, 7 és 9 órákor.

Ma, csütörtökön utoljára:

ROSITA
az utcai énekes leány!

Mary Pickford legszebb filmje 7 felvonásban. — Spanvolországi karneval. — Érdekesítő téma. — Egy uccai énekesleány és a főnemes romantikus szerelme.

Jön!

Molnár Ferenc legszebb drámája:

Jön!

A testőr.

Hollós olcsó árusítása még csak 10 napig tart!

ki egy interpellációra pár évvel ezelőtt — erre vonatkozólag egy hiteles francia képviselőházi naplót magának a kormánynak perbeli képviselője csatolt be a Károlyi-pörhöz, — hogy amikor Károlyi Mihály Svájcba a közös külügyminisztérium hozzájárulásával és utulevelével kimenve, semleges és entente-diplomaiakkal tárgyalásokat folytatott, nem lehetett Károlyi tárgyalásait komolyan venni és a tárgyalásokba mélyebben beleszólkozni, mert azon a tulzolt magyar állásponton volt, hogy a területi integritásból nem enged és a magyar területi integritás alapján akart békekötésre ajánlatot tenni az ententenak. Ne tanítson tehát ki bennünket hazafiasságra Eckhardt képviselő ur és különösen ne akkor insinualjon engem, amikor én azzal léptem be ebbe a képviselőházba Debrecen város egyik kerületének mandátumával, hogy magam és volt minisztertertsáim ellen vádalahelyezési indítványt tettem. Ebből az alkalomból még valamiről fel kell világosítanom Eckhardt képviselő urat az ő Cuza-védelme kapcsán. Talán nem tud róla, hogy Cuza professzor urnak és elvbarátainak mi a mostani politikája Romániában; de talán fiatal ember és a háboru előtti szereplését nem ismeri Cuza professzor urnak. Hát hadd világosítsam fel t. képviselőtársamat arról, hogy a háboru előtti Romániában, az úgynevezett régi anya-Romániában, amelynek belpolitikai dolgaival mi nem sokat törődtünk, sem antiszemita, sem a manapság felvetett és divatosá vált kérdések soha nem jöttek szóba, azonban akkor is volt Romániának egy külön magyar kelevénye és pedig a csángó iskolák kapcsán és éppen ez a Cuza professzor és elvbarátai voltak azok, akik a legféltetlenebb igaztást vitték véghez abban az irányban, hogy a magyar nyelvű csángó iskolákat becsukják. Ez a Cuza professzor képviseli azt a

tulzoló nacionalista álláspontot Romániában, hogy a kisebbségi elnevezés és kérdés címén ők viszszaütisítják a világháboru befejezése után megkötött békeszerződéseknél, így a trianoni béke-nél is, a kisebbségekre vonatkozó paktumait.

Fából vaskariká

— En nem vagyok úgy felháborodva Eckhardt képviselőtársam felszólalásán, mint Fábán képviselőtársam és nem akarom a kormányt megintertélni azért, hogy engedje ezt. Jól teszi Eckhardt képviselőtársam és a többi fajvédő, hogy ezt a fából vaskarikát ki akarják építeni.

— A megtámadtatás keretében tartozik az, hogy engem Rupert képviselőtársammal és szocialista képviselőtársaimmal együtt állandóan támadnak az ő lapjaik, amiért Painlevé és Herriot volt francia miniszterelnök által egy, a haladó polgári pártok demokratikus blokkjának össze-jövetelére nem mentünk el és csak kimentettük magunkat, hogy nem megyünk el, de üdvözle-tünket küldtük a jelenlevőknek. E nyilatkozatért bennünket hazaárulónak bélyegeztek akkor, a mikor mi olyanokkal akartunk összeülni, akik-kezel beszélni akartunk arról, hogy miképpen le-het revidálni a magyar békeszerződést és meg-gátolni az elnyomást. Ez hazaárulás volt az ő szemükben, most pedig összeülnék magyar test-veireinket elnyomó nacionalista románokkal. (He-lyeslés a baloldalon.)

A Világ című budapesti lap tegnapi vezércikkének címe: „Kecskenémet Lipót és Eckhardt Tibor.” A vezércikk a nagyváradi zsidó hitközség főrabijának gondolkodását szembe-állítja Eckhardt Tiborral és barátainak felfogá-sával és érdekes párhuzamot von a két férfiú között.

Cuza nyilatkozik a „Nagyvárad” vezércikkére

A bukaresti Cuvantul tegnap* másodizben foglalkozik dr. Böszörményi Andor vezércikké-vel, amelyet Cuza budapesti látogatása kapcsán írt a Nagyvárad-ban. Tegnap ezzel kapcsolatban Cuza is nyilatkozik és a következőket jelenti ki:

— Szomszédainkkal közös érdekünk az, hogy a zsidó problémát megoldjuk és küzdünk a bol-sevista veszedelem ellen. Biztosítjuk a zsidókat, hogy intrikáik velünk szemben hiábavalók. A magyarországi zsidó sajtó szerint a magyarok el-lensége vagyok, de ugyanekkor azt állítja, hogy nagy győzelmet arattam Budapesten, míg a ro-mániai zsidó sajtó szerint elarultam az ország ér-dekeit. Kategórikusan kijelentem: Nem vagyok a magyarok ellensége. Ha az lettem volna, nem mentem volna Budapestre. Megbeszéléseinken

testvéri megégyezést kötöttünk közös érde-keinkre. Képtelenség tehát, hogy egymáson győ-zelmet arattunk volna. A győzelem a kereszté-nyeké, a bécsi, a pesti, bukaresti keresztényeké a zsidók felett. Ezt az egyetlen győzelmet hoz-tam el Budapestre.

Cuza ezután kijelenti, hogy meg fogják te-rementeni az új Nemzetek Szövetségét, ez lesz az igazi, nem pedig a mostani, amely az egyetemes zsidó töke álarca a paraziták érdekében a ke-resztények felett. Cuza ezután ismerteti Huszár Károly és Gömbös Gyula nyilatkozatát, majd így fejezi be:

— Új világot látok, amely felemelkedőben. Üdvözlöljük őt.

**NE VEGYEN RÉSZLETRE
FÉRFI, FIÚ- és GYERMEKRUHÁKAT,
30 százalékkal olcsób-
ban veheti meg bármikor
KLEIN SÁNDORNÁL**

méregdrágán, hiszen a leg-
szébb, legjobb és legtartósabb
Oradea-Mare, Sas-pászsage,
Erzsébet kalapszalonnal mellett

Mit mutat a tükrök

Meg van-e elégedve bőrének állapotával vagy kinézése aggo-dalmat okoz? Bőrüknek visszaadják természetes szépségét, ha egy tiszta szappant használnak, mint a Cadum-szappan. Bő habja mélyen be fog hatolni pórusaiba és minden bőr-maradéktól, amelyek naponta össze-gyűlnek, kitisztítja.

Kapható: gyógyszerárakban, drogériákban és illatszertárakban. Nagyban a „Standard” drogériában București.

Cadum szappan

Incidens az ügyvédi kamara elnöke és a vizsgálóbíró közti

Az ügyvédi kamarában olyan incidens folyt le, amely a kamara és az ügyvédszövetség állásfoglalását provokálja a megmozgatja Románia egész jogászvilágát.

A kamarában Andru Szevér dr. felolvasására gyülekeztek a tagok s már voltak néhányan a nagyteremben, közöttük dr. Kiss Döme dékán is. Megjelent a teremben a vizsgálóbíró is, Mandjureanu is s nézegetni kezdte a falon függő képeket. Pár perc múlva odafordult az őt udvariasan kalauzáló Kiss Döme dékánhoz:

— Miféle képek itt ezek?

A dékán így válaszolt:

— Ezek a képek itt a falon a barvoul, az ügyvédi kamara történetét tüntetik fel az impérium előtt és után. Tud róla az ügyvédi unió elnöke, a mi fejünk és vezetők: Dem Dobrescu is s valószínűleg a miniszter is.

Mandjureanu, aki már idegesen, rosszul informáltan ment fel, felpattant:

— Ki az a Dobrescu? Egy senki, aki a ma-guk nyakán akar elősködni s nem tud semmit se tenni. Itt vagyok már három hónapja és maguk semmit se csináltak a Dobrescujokkal együtt.

A kamara elnöke rendreutastólág válaszolt:
— Hogy beszélhet ilyet egy ember, aki feljön a mi otthonunkba és sértegeti az unió elnökét és minket. Mintha egy fogd meg jönné ide fel és tar-tana előadást nekünk.

— Nem vagyok fogd meg, replikázott a viz-szgalóbíró.

— Nem is önre mondtam — felelt a dékán. Erre a vizsgálóbíró vette a kabátját és dühö-sen eltávozott.

Dr. Kiss Döme dékán jelentést tett a kamará-nak az esetről s a következőket mondta munkatársunknak:

— Nem nyilatkozhatom a történetekről, mert az esetet letettem az ügyvédi kamara asztalára s ez fog határozni a kínos incidens dolgában. A köz-szajon forgó hírek nem igazak, én nem utasítottam ki a vizsgálóbíró urat a kamara nagyterméből, csak kötelességemet teljesítettem. A kamara fogja az elégtételt megadni annak, akit megsértettek.

Egy holland újságíró biciklin járja be a világot

Tegnap egzotikus vendége volt Nagyváradnak. Világkörüli útnan Nagyváradra érkezett Dirk Van Dam holland újságíró, az Utrecht című újság ri-portere, aki biciklin járja be a világot. A holland újságíró tarka nemzeti viseletben van: bő, leomló bugyogó, amely lefelé egyre szűkül, tarka ujjas, apró, színes kockákkal, az ujjas alól gazdag, valódi holland csipkés ing látszik. Diáksapkához hasonló formasapka a fején.

A cvikeres, jóarcú fiatalember élénk feltűnést keltett a Palace-kávéházban. Nem tudták miféle bolyongó ember s a pincérek azonnal körülfigyelték, vallatták. Török-kávé rendelt, német, vagy francia lapot kért, azután élvezettel figyelte Bura Károly muzsikáját.

Megszólítottam.

— Újságíró vagyok, lenne szíves talán elmon-dani, hogy kerül ide és mit csinál.

— En is újságíró vagyok, itt a zürichi nemzet-közi szervezet igazolványa, Hollandia egyik leg-nagyobb lapjának, az Utrecht-nek vagyok a munkatársa. Biciklin bejáróm a világot. Hogy miért? Nem kapok érte semmit, magamat akarom képezni. Utamról természetesen tudósítást küldök lapomnak, minden héten.

— Eddig 18.000 kilométert tettem meg. Vol-tam Belgium, Franciaország, Olaszország, Jugo-szlávia, Csehszlovákia, Magyarország, tegnap érkeztem Romániába. Innen megyek Bulgárián, Török-országban keresztül Azzsiába és onnan tovább. Még 81.000 kilométer van hátra, 1929-ben kell haza-érnem Utrechtbe.

— Utam nagyon élvezetes. Sokat látok és ta-pasztalok. Mindenhol segítségemre vannak a ható-ságok és a lakosság is. Vizumot eddig még minden állam ingyen adott, csak a csehek fizetettek velem 420 koronát, a szerbek pedig 600 dinárt. Nem baj, kifizettem, van pénzem.

— Hogy bírom-e az utat? Istenem, hat éves korom óta biciklizem, úgy, mint nálunk mindenki, asszony, ember, lány. Naponta 120 kilométert tesz-tek meg rendszeren. Milyen nyelveket beszéllek? Holland, német, angol, francia, magyarul csak any-nyit tudok: „készenem szépen” és románul „da-da”.

— Holnap meglekintem a várost, jelentkezem,

19. október 22.

gok szerkesztőségében, próbálók lapokat el-
énzt szerezni és megyék tovább, Kolozs-
cseréljük névjegyeinket és kölcsönösen meg-
ni, ha még egyszer alkalmunk lesz egymás ha-
menni, okvetlenül felkeressük egymást. Az-
ipakolta a saját, barnakenyeret és jóízűen
csorázott. De nem tudja, hogy mi a bicsérdyz-

Venlőtte magát egy buda- bányai igazgató leánya

Budapestről jelentik: Tegnap délelőtt féltizen-
a mentőket telefonon értesítették, hogy a
körút 13-as számú házban egy öngyilkosság
t. Egy fiatal egyetemi hallgató leánya
öngyilkossági szándékát magára lőtte. Az első je-
t után a mentők azonnal kivonultak a Lipót-
13. számú házhoz, ahol a legelőkelőbb la-
sa kalauzolták őket, Engel Arminnak, a Bu-
pesti Kőszénbánya vezérigazgatójának a la-
sa.
Dolguk már sok nem akadt. Az egyik szobá-
nár

holtan találták a vezérigazgató 23 esz-
tendő Ilona nevű leányát,

alig pár perccel azelőtt követte el az öngyl-
kagot.

Engel Ilona egyetemi hallgató, 23 esztendő,
on jó anyagi viszonyok között élő urileány
o, aki a kora délelőtti órákban, anélkül, hogy
számtartozói bármit is tudtak volna kétségbeesett
zedikéről, egyetlen revolverlövessel
gölte magát.

Semmiféle írást, levelet, vagy olyan magyará-
t nem találtak az öngyilkosságra, amivel Engel
a bucsuzását az életől megmagyarázhatták
a. A kora reggeli órákban kelt fel, könyveivel
alkozott és revolvert, amelyet érthetetlen és
magyarázhatatlan módon szerzett, délelőtt tíz
tájban szedte elő és amikor senki sem tartóz-
ott a szobájában, a fegyvert pontosan a szívé-
irányítva és egyetlen lövéssel végzett fiatal ele-
l. Déli tizenkét óra tájban az öngyilkosság szin-
rén rendőri bizottság szállt ki annak megállapi-
ra, hogy mi adta a vezérigazgató elkényeztetett,
óban élő 23 esztendő leányának kezébe a
vert.

Az öngyilkos Engel Ilona nagyon szép és ele-
s leány volt. Művésziessen zongorázott és imádta
portot. Sokat olvasott, igen művelt, de a me-
kölésbe hajló leány volt, aki nem vett részt a
városi zsúrok enyhé flörtjeiben. Egyikben na-
on sokat emlegették nevét egy bronzvári fő-
rnökökkel, aki sokáig udvarolt az előkelő urileány-
nak. A házasságból azonban semmi sem lett, mert
amernök tragikus körülmények között meghalt.
tek után most egy egyetemi hallgató járt a ház-
t és úgy volt, hogy a fiatalember meg fogja kérni
leány kezét. Pár nappal ezelőtt Lengyel Ilona le-
let kapott, melynek tartalmát senkinek sem
tatta meg. A levél rossz hatást tett a leány
ngulatára és valószínű, hogy ez a levél érlelte
g elhatározását az öngyilkosságra. Tragédiája
gy feltűnést keltett Budapesten.

Verona: Akit nem szabad szeretni 300 lei

**November
13
ROSE
quartett**
egyetlen
hangversenye
Jegyek a
Hegedűs Hirlapíródában

Torna cipők
kiárúsítás miatt mélyen le-
szállított árban kaphatók

**HAAS
LIPOT LINOLEUM**
ORADEA-MARE
Bulevardul Regele Ferdinand 5. szám.

gyári fő-
raktárába

Torna cipő:

31-től 35-ig — — Lei 130
36-től 42-ig — — Lei 155
43-től 46-ig — — Lei 185

•LEGUJABB•

A görög - bolgár határon formális útközetet vitlak

Athén, október 21. Hivatalosan jelen-
tik: Beles mellett a görög őrsöket tegnap a
bolgárok hirtelen megtámadták.

A bolgárok megöltek egy görög ör-
szemet és egy kapitányt, aki fehér
zászlóval közeledett. A harc erre
általános lett.

Délég formális csata volt. A bolgárok
néhány magaslatot megszálltak. A görög

közvélemény felháborodással tárgyalja az
incidenst. A kormány erősítésül katonai vo-
natokat küldött az északi harctér védelmére.
Több athéni görög lap nyílt hadüzenetet kö-
vetel Bulgária ellen.

A londoni Reuter-ügynökség je-
lentése szerint az ellenségeskedéseket már
beszüntették és a görög-bolgár hadvezető-
ség félreértésnek jelenti ki az esetet.

Csend volt a magyar nemzetgyűlésen a boltrány másnapján

Budapest, október 21. A nemzet-
gyűlésen a tegnapi viharok szardára nem
maradt nyoma. Mára tizenkét inter-
pellációt jegyeztek be. Az interpellálók
legnagyobb részben szocialisták. A Fábán-
Gömbös-afférban Gömbös megnevezte se-

gédeit, vitéz Dánér Bélát, akit legutóbb sa-
ját pártféliségében dr. Klár Zoltán pofon-
vert és Budaházy Miklós volt százados,
akinek a nyíregyházi atrocitásokban volt
vezetős szerepe.

Damaszkusz elesett

Londonból jelentik: Damaszkusz lakos-
sága elárulta a francia helyőrséget és a fran-
cia helyőrségi csapatok megadták magukat.

A beduinok bevonultak a városba és fosztó-
gattak. Beiruttal minden összeköttetés meg-
szakadt.

Választójogi felebbezések a bíróság előtt

Kolozsvári lapok a nagyvárad névjegyzékekről

A választói névjegyzékek ellen beadott
felebbezések utolsó csoportját, azokat a
kérvényeket, amelyek a múlt hét legutolsó
napjaiban érkeztek be, tegnap küldte át a
városi tanács Bajor táblabíróhoz.

Érdekes, hogy tegnap délelőtt az a hír
terjedt el, hogy Szilágyi-Corbu János tan-
felügyelő, aki a biharmegyei liberális-párt
egyik jelentékeny tagja, kimaradt a név-
jegyzékből és mivel csak a felebbezési ha-
táridő lejártá után vette észre, most már
nem választó és nem választható. Ezzel
szemben a tény az, hogy Szilágyi-Corbu
már Bukarestben értesült arról, hogy kima-
radt a névjegyzékből és a felebbezést Jó-
nás Demeterrel küldte le, aki idejében be is
adta a városához. Azt még a múlt pénteken
be is iktatták, de csak most küldték át a bi-
rósághoz.

A kolozsvári lapok sokat foglalkoznak
a választói névjegyzékek összeállításának
ügyével és megállapítják, hogy legkevesebb
felebbezést Nagyváradon adtak be, mert itt
állították össze a legpontosabban és legna-
gyobb gondnal a névjegyzékeket.

Bukaresti jelentések szerint az igaz-
ságügyi miniszter körrendeletet adott ki a
bírósághoz, hogy a választási névjegyzé-
kek ellen beadott felebbezésekhez erkölcsi
bizonyítványt is követeljenek, amelyet vá-
rosokban a királyi ügyészség, községekben
az előjáróság állít ki.

Erről a rendelkezésről a Lupta azt ál-
lítja, hogy csak a választói jog megfosztását
akarják vele elérni.

**Keztyű tisztítást és javítást, va-
lamint minden-
nemű bőrárak tisztítását szakszerűen teljesíti
KEPES ELEK orvosi kötszerész Sas-passage**

**Szörme ajándékok
Leichner szücsnél,
Str. Episc. Clorogariu**

Tengeri sirályok a Körösön

Két nap óta ritka, talán soha nem látott ven-
dégek vannak Nagyváradnak. Ha nem is királyi, de
fejedelmi rangban levő madárcsaládnak, a tengeri
sirályoknak hatalmas raja érkezett. A hajnali órák-
ban jöttek és ellepték a harmadik vashid alatt az
Össi felé eső területet. A gyönyörű állatok hófehér
szárnya villog a víz felett. A zajos, nyugtalan nép-
ség, amely a pesti téli Dunáról ismerős előttünk,
felszárnyal napközben is, a majdnem a Bémer-térig,
Csak a folyó fölött repkednek, a városra nem ki-
vancsiak. A garasos fahidon mindig van szemlélő-
jük, akik elgyönyörködnek az apró szigeteken gub-
basztva halászó fehérhasú szárnyasok szépségében.
Bátrak, közvetlen az emberek feje felett eveznek
el nesztelen, szép ívetek írva a Körös vize fölött.
Nyáron nem ritkaság a hajnali órákban a bő-
lőmbika a fahid tájékán. Fennebb ezek sem me-
részkednek, de tengeri sirályról nem tudnak a víz-
mentén lakók.

— Ötven éve lakom a Körös partján, —
mondja egy öreg ember, sokféle madár szokott ide
ellátogatni, de ilyeneket sohasem láttam, nem is
hallottam, aki hírt se hallotta a sirály madárnak.

Az emberek találgatják, mi hozta ide ezeket a
csodálatos madarakat. Honnan jöttek. Téli a Duna
Budapestten tele van a különböző sirályok fajával,
de a kis Körösre még sohasem látogatnak el.

— A madár megjelenése mindig jelent vala-
mit. Magyarazza az egyik. Most olvastam, hogy
földrengés lesz. Bizonyosan ez elől menekültek va-
lahonnan a Duna deltájáról.

— Téli jön a Dunára is, bizonyosan hideg
tél lesz, azért húzódtak fel. A viza olhagya a Du-
nát is a Tiszát is, évtizedek óta nem jön fel a Fe-
kete tengerrel. Úgy hallottam vizát fogtak a Du-
nán Dunaföldvárnál. Az is jött, ezek is jöttek...
jelent valamit.

Igy találgatják az emberek e madarak érkezé-
sének okát, míg a szép állatok nyugodtan szembe
nézve, embertől, állattól nem félve, csattogtatják
halvány szürkébe futó, fehér alapu szárnyaikat a
nyugodtan pusztiájuk a Körös halállományát. Lehet,
hogy ha alaposan megirritották, tovább állanak, de
lehet, hogy itt maradnak télre is. A halászok nem
minden bosszúság nélkül nézik a nagy konkurren-
ciát, de közel nem merészkednek, a sirályok éles,
nagy csőre, nyugalma, bátorsága visszarettenti őket.
Az ezekre menő madártömeghez senki sem mer
közeledni, csak tisztas távolságból szemlélők a ma-
dárvilág egyik legszebb fájának eleven képét. Hogy
miért jöttek most ide, talán a természetudósok tud-
nának hozzávetőleges választ adni.

**Gyöngyösi rikikülők nagyon olcsón
a „DOR”-ban. Reg. Ferdinand 16.**

UJDONSÁGOK

* **Dr Vostinár főjegyző cáfolata.** A tanács ülésén napirend előtt dr Vostinár főjegyző foglalkozott dr Bleda Lászlóval a Nagyvárad-ban megjelent nyilatkozatával. Dr Vostinár János visszautasítja a gyanúsításokat, mintha az állítólagos beszélgetést Marcussal lefolytatta volna. A lista a legkorrektebben rendelkezésre állott mindenkinél úgy, ahogy azt a törvény előírja. A tanács dr Vostinár cáfolatát tudomásul vette.

* **Hírek Konrád Béla dr hitközségi elnök lemondásáról.** Napok óta olyan hírek kerültek forgalomba, mintha Konrád Béla dr, a kiváló orvos, a neolog zsidó hitközség érdemes elnöke azzal a gondolattal foglalkozik, hogy lemond a hitközségnél viselt díszes pozíciójáról. Konrád dr-t a hitközségi tagok osztatlan bizalma és szeretete állította a hitközség vezetőségének legelső sorába és ma is változatlanul bírja hitközsége szeretetét és ragaszkodását. A lemondásról szóló hírt tehát a magunk részéről is a legnagyobb fenntartással kell fogadnunk. Illetékes helyen érdekeltünk a lemondás felől és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a hitközség által építendő huszarnok bérlete körül valóban fenn áll bizonyos nézeteltérés Konrád dr és a hitközség néhány tagja között, ez azonban semmiesetre sem olyan természetű, hogy abból Konrád dr ilyen súlyos és a hitközségre veszteséget jelentő konzekvenciát vonna le. Egyébként Konrád dr most Bécsben tartózkodik és hazaérkezése után minden bizonyan elismulnak ezek a perperenciák.

* **Pteancu Sándor Nagyváradon volt.** Szerda délután érkezett Nagyváradra dr Pteancu Sándor tanügyi vezérigazgató, aki a főigazgatóságon adminisztrációs ügyeket intézett el. A vezérigazgatótól megkérdezte a „Nagyvárad” munkatársa, hogyan terjedhetett el az a hír, hogy a kisebbségi iskolák serehmek genfi tárgyalására fog elmenni. — Fogalmam sincsen erről, sőt nem is foglalkoztam a memorandummal. Megkérdeztük a vezérigazgatót, hogy most tulajdonképpen kicsoda a nagyváradai tankerület főigazgatója? — Dr Gocan, — mondotta a vezérigazgató — és Evutian dr csak helyettesíti szabadsága alatt.

* **Egy erdélyi magyar újságíró jubileuma.** Belsősegéti meleg ünneplésben részesítette a napokban Arad város társadalma és az aradi újságírótestület, valamint az erdélyi magyar újságírók több tagja is Lits Antal. Harmincéves újságírói működésének jubileumát ülte meg ez a Nagyváradon is jól ismert régi magyar újságíró. Százterítékes bankett volt a tiszteletére melyen többek között Barabás Béla és Kremner Miklós dr is felköszöntötték a jubiláns újságírót.

* **A világhírű amerikai csodahegedűs.** Florizel von Reuter, az új Paganini koncertje iránt eddig soha nem tapasztalt érdeklődés nyilvánul meg és pedig nemcsak a város magasabb zenei kulturához szokott körében, hanem azok részéről is, akik egyébként hegedűkoncerteket nem szoktak látogatni, mert e hallatlan művészi teljesítménnyel valami csodálatos nagyszerűséget ígér az, hogy ez a nagy mester koncertjeinél nem veszi igénybe a zongora, vagy zenekar szászhangú kíséretét, hanem egyedül hegedűje négy húrából varázsolja elő Paganini csodálatos mesterműveit. A hangversenyjegyei Lang József utódai könyvkereskedésében Bul. Reg. Ferdinand 7—b. válthatók.

Tízparancsolat

* **Két számmal a világ körül.** A világ körül utazókból tegnap ugyancsak kijutott Nagyváradnak. Lapunk más helyén beszámoltunk egy holland újságiróról, aki biciklivel járja be a világot. Tegnap délután Aradról Nagyváradra érkezett egy számmal fogatossal Szvetlik Emeric és fiatal felesége. Egy szalburgi fiatal pár, akik külön célra készített kocsin beutazták Olasz-, Görög- és Törökországot, Egyiptomot, Szudánt, Abesszíniát. Délafrikát, Belga-Kongót, Kisázsia és most Nyugateurópán keresztül mennek Délamerikába, onnan pedig tovább. A fiatal pár útja végeztével egy tudományos munkát akar kiadni. Utjukban levelezőlap árusításából tartják fenn magukat.

Tízparancsolat

* **Eljegyzés.** Stein Annus eljegyezte Szenszki Miklós.

* **Nagy előkészületek a vasárnapi gyermekmatinéra.** Az egész város gyermekvilága lázas érdeklődéssel várja a vasárnapi matiné, amely olyan változatos, kedves és mulatságos műsorral lepi meg gyermekközönségét, amilyenre még nem volt példa. Leirhatatlanul bájos lesz a „Elő Gyermekujás”, melynek minden rovatát Garabos, a gyermekvilág hírneves mesemondója szerkesztésében, nagyváradai és kolozsvári újságírók írtak meg rendkívül szellemesen és váradi urigyermekek adják elő bájos közvetlenséggel. Frappirozni fogják a kicsinyeket Antalffy Margit apró növénykeinek táncai, valamint Szabó Gitta két nagyszerű balettje. Darvas Ernő mókái és Galambos humoros számai könnyekig kacagtatja meg a minden bizonnyal zsúfolt nézőteret. A matiné keretei között dől el, ki a legszebb kislány és a legcsinosabb fiúcska Váradon. A műsort több értékes tárgy sorsolása egészíti ki. Minden gyermeknek csak az az óhajja, hogy ott legyen a vasárnapi matiné a Dorian-film-színházban. Kezdeté d. e. fél 11 órakor.

Tízparancsolat

* **Egy éves önkéntes öngyilkossága.** Kolozsvárról jelentik: Szűcs László egy éves önkéntes lakásán szolgálati fegyverével mellbelőtte magát. Beszállították a sebészeti klinikára, ahol azonnal gondos ápolás alá vették. Életbenmaradásához kevés a remény.

* **Ingyenes állásközvetítés.** Az alkalmazottak helyi csoportjánál, Vilson-utca 1. számú biztosi iktisztviselő, vas, papír és borkereskedelmi alkalmazottak részére állások megtudhatók.

* **Halálozások.** Szikora Jenő kereskedő 59 éves korában elhunyt. Temetése tegnap délután ment végbe a Rulikovszkytemető kápolnájából.

Özv. Gáspár Józsefné szül. Bartha Erzsébet 74 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor megy végbe az Erzsébet-utcai gyászházról.

Szabó Gyula életének 20-ik évében elhunyt. Temetése szombat délután megy végbe a biharmegyei központi lakásából.

DIVATRIDIKÜLÖK nagy választékban SZABO J. fésű áruházban, Sas-passage.

* **Végleges a bánffihunyadi pap ítélete.** Megirtuk annak idején, hogy a nagyváradai törvényszék egy évi fogházra ítélte H. A. bánffihunyadi református lelkészt, mert az ötvenezer lelt akart átvenni a határon. H. A. azzal védekezett, hogy a debreczeni elme-egógyógyintézetben tizenhárom év óta kezelés alatt álló felesége ápolási költségeit akarta kifizetni a pénzből. A nagyváradai ítélőtábla tegnap tárgyalta a törvényszék ítélete ellen beadott felelőbevitelt és a védekezés dacára helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

* **Nemes Odön halála.** Bánlakáról érkező hírek szerint Nemes Odön bány tány agyszélhűtésben meghalt a nagy részvé lett temették el. Az elhunyt sokat dolgozott harmincegy hegyekben elrejtett kincsek le érdekében s a bauxit kitermelésére vonatkozója sikerrel is járt, mert agitációjára jött le met tőke s jövedelmek aknázták az alumínium közö amikor is a Barátka környéki lakosság állandó resettőlráshoz jutott. Kutatta és megtalálta és ezüst-telepeket és a tőkét állandóan inform bányanyitásokra alkalmas helyek felől. Szeged ber volt, aki a munkának élt, pedig állítása okmányokat őrzött, amelyek az Árpád-házi kir kal való rokonságát bizonyították. Női a Crony-Chanel gróffal volt rokonságban s első magyar királytól való rokonságát sevo tött dolog. Nem volt azonban kedve ahhoz, közzétette okmányait, mert nem akarta a m országát zavartírt módon növelni s a fantas embereket ügyet adni. Mindig hangsúl hogy irtózik a trónkövetelősdőtől s nem kíván gát hirlapi hadjáratok középpontjába helyve barátságban volt Inger Szolimán emmrel, aki selte álláspontját. Utolsó időkben sokat dolgo havasi legelők kiosztásán s a megerőltető véget vetett életének.

* **Schwimmernél naponta három friss tesületemény 140 lei.**

* **Oradea e nevezés használata.** A Kerdelmi Csarnok titkári hivatala a polgármesteri tal hozzá intézett átirata folytán felkéri a keresdóket és gyárpárosokat, hogy üzleti levelezésben az Oradea-Mare elnevezés helyett az Oradea nevet használják.

* **Dr Pelie János ügyvédi irodáját** Regele Ferdinand 26. sz. alá (Pénzügy gátósággal szemben) helyezte át.

Tízparancsolat

* **Schwimmernél naponta három friss gesztenye habbal 5 lei.**

* **Felöltöt, vásznat, szövettet, haris csak Flegmannál vásároljon.**

Darvas harisnyái legjobb

* **Legjobb telefonkészülék villanykör** manometer raktáramról. Házi telefon s vill szerelést, minden fémipari s esztérga-munká vitásokat igen szolid áron vállal R. a. z. ele mechanikus, Szalárdi-utca 9. Telefon 512.

Tízparancsolat

* **Schwimmernél 1 kgr. finom k 60 lei.**

Éljen a király!

Holnap, pénteken mutatja be a Dorian filmszínház JACKIE COOGAN legpazarabb filmjét, melynek címe:

Éljen a király!

Ez a 8 felvonásos film egy nagy forradalom és egy kis gyermek történetét mutatja be nekünk bájos megható és mulatságos képekben. —

TÖZSDE

Zürich, október 21. (Nyitás.) Berlin 12 Páris 2305, Newyork 51925, Prága 153750, London 251325, Bukarest 24625, Budapest 7 Bécs 7315.

Budapest, október 21. A budapesti bonatözsde záratai: Buza 380, rozs 250, tal mányárpa 280, sórárpa 355, köles 240, zab: tengeri 280, új tengeri 195, repce 630, kó 162 és fél.

Oszi divatujdonságaink meg-
érkeztek

DARABONT & SZIKSZAY uri-szabók, — Ferdinand Király-ut, új plébánia palota

ALLY-cipők REICHARD-nál
 PPR-cipők REICHARD-nál
 f- és hócipők REICHARD-nál

ummiharisnyák, sérokkotók, haskötők
 "Lucia" Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-u.) 13.

Grand Áruház
 SS-PASSAGE FŐBEJARAT

Díszműtárak
 Ridikülők Antikvitások
 nagyválasztékban

◆ SZÍNHÁZ ◆

HETI MŰSOR:

Csütörtök: **Magnetic** (a Titanic hajó katasztrófájának drámai újdonság 2-szor. A) bérlet. Sorozatszám: 19.

Péntek: **Magnetic** (a Titanic hajó katasztrófájának drámai újdonság 3-szor. B) bérlet. Sorozatszám: 20.

Szombat délután: **A nagyságos asszonyt már valahol, vigjátékújdonság, olcsó helyen.** Sorozatszám: 21.

Szombat este: **Piros ruhás hölgy, operettbérlet.** P. Geizler Lola, Bellák Aranka, Tompa Páger Antal, Tompos és Sós fellépéssel. Sorozatszám: 22.

Vasárnap délután: **Cseregyerekek, operettbérlet.** Sorozatszám: 23.

Vasárnap este: **Piros ruhás hölgy, operettbérlet.** Sorozatszám: 24.

Hétfő este: **Piros ruhás hölgy, operettújdonság.** Sorozatszám: 25.

Kedd: **Piros ruhás hölgy, operettújdonság.** Sorozatszám: 26.

A hét összes előadásaira a jegyeket már vasárnap reggeltől kezdve árusítja a színházi kassza.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

— **Magnetic.** Tegnap este került bemutatásra az első előadásban Pásztor János szenzációs drámája, a **Magnetic.** Ennek az első darabnak a második felvonása a Titanic hajó fedélzetén játszódik és azokat a két órákat rögzíti meg, amikor a hajó utasai legkellemesebb szórakozás közben a tudomást a hatalmas hajóóriás katasztrófájáról. A tömeg páni félelmét, a közeledő halálra való reménytelenséget és a menekülés lehetőségeire való gyilkos küzdelem háborzongató fázisait teljes realitással látjuk megélevenedni a színpadon. Ebben a felvonásban csaknem az egész társulatul részt vesz és a tömegjelenséget megvalósító rendezési bravúr. A **Magnetic** bérlet pompásan egészíti ki egy meghatározott történetet. Az új dráma főszerepeit Jósika László, H. Körösi Juci, H. Csillag Emmy, Petróczy László, Tóth Elek, Lengyel, Darvas, Madas, Sós, és Bereng játsszák. A **Magnetic** csütörtökönként bérletben, pénteken B) bérletben kerül színre.

— **Piros ruhás hölgy.** Már teljes zenekarral és próbák a szezon egyik slágeroperettjével, a **Piros ruhás hölgy** operettjével, amelynek premierjén szombaton este bérleten kívül lesz. A **Piros ruhás hölgy**nél kedvezőbb és mulatságosabb színdarabot és szebb muzsikát operettet keveset láttunk még a nagyváradai színpadon. Az operettújdonság komoly, nagy sikert fog aratni, mert a **Piros ruhás hölgy** főszerepeit P. Geizler Lola, Bellák Aranka, Simon Evi, Tompa Páger Antal, Madas, Stoll és Darvas játsszák. Az új operett színpadon szintén bérletszínűben, hétfőn bérletben, kedden pedig B) bérletben kerül színre.

— **Öt órai vendég.** Nagy ambícióval és egy valódi darabhoz illő szorgalommal készül a programjaink az új vigjátékokra, melynek öt órai vendég a címe és amely a magyar vigjáték-irodalom egyik legpompásabb, világsikert aratott műve. Az öt órai vendég végig kacagtatta a színház Európa, mert mindenütt nagy színházban, mindenütt, több száz előadást ért meg.

Természetes tehát, hogy a nagyváradai közönség, mely mindig fogékony volt a finom humor iránt, szintén kitűnően fog mulatni ennek a nagyszerű bohózatnak az előadásán. Az öt órai vendég premierje a jövő hét szerdáján lesz, a szerepeket természetesen a legjobb művészek és művészek alakítják.

MOZI

— **Ingyen sorsjegy!** Aki a mai napon a Dorian-filmszínház pénztáránál páholy, zsöllye, vagy emeleti zsöllye jegyet vált, az teljesen ingyen egy sorsjegyet kap, melyet Mannhardt József cipő- és kalap-üzletében egy férfi, egy nő, vagy egy gyermekcipőt nyerhet.

— A „**Vilármadár**”, ez a hatalmas film-remek látható ma, csütörtökön a Dorian-filmszínházban. A két részes 12 felvonásos film, — mely egy részben kerül bemutatásra — egy angol főúrból gályarabbá, majd meg hadvezérré lett ember kalandos történetét mutatja be. A főszerepet Milton Sills és Enid Bennett alakítják. Az előadások a film hosszúságára való tekintettel pontosan 5. 7 és 9 órák kezdődnek. — Jön: „**Eljen a király!**” Jackie Coogan egy királyi gyermek szerepében.

— „**Rosita, az utcai énekesleány**” film főszerepe ezer és ezer alkalmat nyújt Mary Pickfordnak, hogy kiváló tehetségét ragyogtassa. A darab témája mindvégig kedves, az érdeklődést élénken tartja s Mary Pickford, valamint a többi szereplők minden igyekezetükkel a legteljesebbet igyekeznek nyújtani, ami a legteljesebben sikerül is nekik. Természetesen Mary Pickford az, aki az egész darabot viszi. Bájos, amikor mint rongyos ruhájú utcai énekesleány a nép mulattatására gányverseit énekl, önfeladott akkor is még, amikor börtönbe zárják ezért és gyermekesen öntudatlan, amikor a nőt keresik benne. Legbájosabb azonban akkor, amikor szerelmét kell feltétele, amikor szerelméért kell küzdenie, ilyenkor valóságos fenséges. A darab mindenképpen megérdemli a legszeleesebb érdeklődést. Az **Apolló-mozgó** a „**Rosita**” ma adja utoljára.

A betörők klubja

írta: HENRY A. L. KING.

II. kötet.

Rivers tulságosan meg volt lepve, hogysen válaszolhatott volna.

— Igen, ismerem James Finnyt, — pardon Mr. Birket Riverst, — mondta a detektív szárazon.

— Mr. Rivers teljesen kielégítően oldotta meg a talányt, Marvel — mondta Lord Ancoat. — A szekrényt azonnal vissza kell juttatni. Völna szíves ezt kérem, elintézni?

Mr. Marvel megkísérelte megelégedett arcot vágni, de ez nem sikerült neki.

— Készséggel Mylord, — válaszolta.

Az ajtón kopogtak és egy írrok jelent meg egy kártyával kezében.

— Most el kell önt hagynom — mondta a miniszter. — Tehát jövő héten, Rivers. Köszönöm a segítségét Marvel.

A detektív hóna alá vette a szekrényt.

— Hogy kerül maga ebbe a históriába? — kérdezte Rivers.

— Nagyon egyszerűen, Mr. Rivers. Mikor Lord Ancoat megkapta a szekrényt, telefonált a Scotland Yardba s engem küldtek ide. En nyitottam ki a szekrényt. Biztos, hogy nem viheti vissza a szekrényt személyesen? A vezír beteg fekszik és holnap előtt nincs szüksége a rendjére.

— Sajnálom, hogy csalódást kell önnek okoznom, Marvel, — nevetett Rivers. — de meg vagyok győződve, hogy biztosabb helyen van az ön kezében.

Mr. Marvel mogorván bólintott.

— Előbb, vagy utóbb uram. Előbb vagy utóbb, — dörmögte az ajtó felé menve. — Legközelebb azonban ne kíséreltezzék, mint inas.

A tárgyalás e rejtélyes szavakkal befejeződött nyert.

Másnap volt a nap- és oroszlanrend ünnepélyes átnyújtása Windsorbán. A ceremónia után Ali Azim herceg és a vezír titkos tárgyaláson voltak a külügyminiszterrel. Feltűnt annak idején, hogy a perzsák roppant leverten távoztak.

Ugyanaznap este Lord Ancoat az ellenzék egy interpellációjára válaszolva, megragadta az alkalmat kijelenteni, hogy Angliának a perzsákkal való kapcsolatban befolyása minden körülmények között fenn fog tartatni s egy hónappal később Muscatban az arab szultán lobogója mellett ott lengett már az angol is.

Ez volt a válasz az orosz intrikákra. Hogy a válasz ilyen kemény és hatásos volt, az Mr. Birket Riversnek, a Betörők klubja néhai tagjának volt köszönhető.

9.

A patkó és a borsszem.

Az első felvétel és olvasta: Március 29-én van a towtowni csata évfordulója. Ebben a csatában tanúsított rettenetetlen bátorságáért kapta John de Mallaby IV. Edwardtól a Todcaster bárói címet és hatalmas birtokot, melyért évente egy szem borsot és egy arany patkót kell bír fejében a király kezéhez lerónia. Ezt a történelmi nevezetességet és furcsa haszonbért a báró örökösei — most már grófok — még mindig fizetik. Az elhalt Lord Todcaster az évi bért postakocsival hozta a városba, mely előtt fegyveres lovasok nyargaltak, a mostani gróf már autón és egy chauffeur kíséretében viszi királyának a hagyományos fizetséget.

— Ebben a pontban van, uraim megadva a feladvány, melyet tiszteltreméltó tagársunk, Prescott Cunningham kapitány, mint további tagdíjának lerovását elvégezni tartozik, — mondta a herceg.

— Miben áll ez a feladat elnök ur? — kérdezte Cunningham. — A gróft kell ellopnom, vagy az autót?

— Egyiket sem, — válaszolta Dorchester hercege nevetve. — Lesz oly szíves Captain inkább a borsszemet és aranypatkót, melynek 29-én a királynál kell lennie, nekünk felmutatni. Összejöveteleink 28-án este lesz, hogy a kérdéses trófeákat meg idejében visszaszármazathassuk és lehetővé tegyük Todcaster grófnak, hogy a haszonbért, — melyet valószínűleg nehezen izad ki abból a párezer holdból, — idejekorán lefizethesse.

A right honorable John de Mallaby, doctor juris, Todcaster tizenhétéves bárója és hetedik grófja, sok kitüntetés kövér birtokosa többnyire kirkdalei birtokán tartózkodott, a Westminsteri kastélyban, melyet még I. György idejében valamelyik úkanya adta hozományul szépsége mellé.

A kirkdale-i „Arany csimpánz” fogadóba pár nap előtt egy bizonyos Mr. Shan érkezett, aki néhány napi ott tartózkodása alatt élénk társalgást kezdett a vendéglőssel, mely a törzsvendekkel és gyakori sétákat tett a kastély közvetlen környékén. Ez utóbbi elfoglaltsága alatt barátságosan és rosszalló szemekkel nézte a megerősített falakat, melyek már nem egy hadsereggel dacoltak.

(Folyt. köv.)

Cipész, Csizmadia Urak!

Gen. Holban (Széles) u. 12. sz. a.

Bőruzetem megnyitott
 Réti Béla

Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

Eladó

„Marschall” 20 HP. félstabil gőzgépünk.

Keresünk megvételre

50—60 HP. stabil gőzgépet, vagy ennek megfelelő motorikus erőt.

„KERAMIA” Gőztégőgyár

Simleu-Silvaniei.

Aprohirdetés egy szó ára 4 Lei. vas-tag betűvel 8 Lei. legkisebb hirdetés 10 szóig 40 Lei.

Levelezés

Jobb vagyonos iparos megismerkedni óhajt közep-korú nővel, kinek vagyona van. Teljes ajánlatokat „Biztos jövő” jelígre a kiadóba kérek. 3878

Oly hölgyek, kik súlyt helyeznek arra, hogy arcuk lókéletesen szép, tiszta, föltnélküli legyen, használják a csodás hatású „**Asi**” krémét. Kapható mindenütt. Megyei főraktár: **APOLLO** drogeria.

OKTATÁS

Perfect francia tanárnőtől órákat vennék. Cuza Voda 19. sz.

LAKÁS

Két vagy három szobás lakást keresek. Címeket a kiadóba kérek. 3985

Egyszobás konyhás lakást keresek, lelépést fizetek. **Strada Rimanóczy-utca 7.** Házmester. 3994

ELLÁTÁS

2-3 uriember elsőrangú ebéd és vacsorát kaphat központban uri családnál. Cím Hegedűs Hirlapirodában. 3977

A Târgu-Mureș-i Institut Français-ba beiratkozni szándékoztok figyelmébe! Az intézetek szemben levő villában két-három urileány teljes ellátást kaphat. Ortodox rituális konyha. **Lebovits József, Târgu-Mureș, Str. V. Alexandri 11.** 3984

Köser házikoszt jutányos árban kapható. Löwi Izidorné, Cuza Voda (Szacs-vay-u) 14. 3992

Alkalmazás

Házi szolgát jó bizonyítvánnyal keres „Sunfield” gyár Strada Păcii (Beke-u.) 7. sz.

Mindenest keresek kis családnak. Cím a Sonnenfeld portánál Str. Prințul Carol No. 6. 3814

Háziszolgát keres Pelikán Mill borítékgépgyár Mészáros-utca 2. 3970

Keresek azonnali belépésre gyermekszertő leányt és mindenest. Cím a kiadóban 3982

Állását változtatná könyvelésben, gépirásban jártas tisztviselő. Megkereséseket „Románul tudó” jelígre a kiadóba kér. 3954

Perfect magyar, német gépés gyorsíró azonnali belépésre kerestetik. Székely Ignác, Str. General Moșoiu 1. 3991 H

Perfect könyvelőt irodai munkára délelőtte alkalmazást keres. „Kis Igényű” jelígre levelet a kiadóba kér. 3990

Adás-Vétai

Használt női fekete kabát, egy szakett öltöny, cipők, ruhák olcsón eladók. Cím: Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 19. sz.

Farkaskutya kölykök, gyönyörű fajtisza példányok, eladók. Str. Millerand — Arany J.-utca 2., 1. 12. 3951

Eladó ház, kettő 4 szobás, fürdő-, cseledt szobás lakással, szép utcán 850.000. — Szép villa, jó helyen, 3 szoba, fürdő-, cseledtszoba 500.000. — Három szobás, fürdőszobás magánház istállóval, raktárhelyiséggel, 2 udvarral, gazdálkodásra alkalmas 450.000 leu. Kisebb-nagyobb házak, földbirtokok, szőlők. Tománánál 9-12-ig, 3-6-ig Tache Ionescu (Körös-utca) 21. sz. 3865

Eladók: kőfűrészek asztallal, dekupír fűrés, csiszológép — famegmunkáláshoz, cipőgyártáshoz, — transmissziók, faesztéria, műhelydobkalyka Str. Denisianu (Jókai-u.) 12., kapuval szemben. 3953

Kézműk és egyéb értéktárgyak elfogadók bizományba. — Weinbergerné, Str. Mănăstirii (Zárda-u.) 1 3848

Eladó 2 uri lakásos ház istállóval, udvarral, Calea Victoriei (Kolozsvári-utcai) részen, 560.000 leu. Toma Józsefnél Tache Ionescu (Körös-utca) 21. 3900

Ház elfoglalható lakással, bodegával, üzletberendezéssel, kerttel háromszáz-húszezert eladó. Várady, Nicolae Zsiga (Lukács György-u.) 34. 3993

Nagymennyiségű prima minőségű

dió-zsák
kapható olcsó árban

DANCSE terményirodájában,
Calea Victoriei (Kolozsvári-u.) 92.
Telefon 813. Telefon 813.

Veszek bármilyen mennyiségű diót a legmagasabb áron.

Sokkal olcsóbbak és finomabbak az importált francia és angol áruknál az

M. M. Konzervgyár
Timișoara

**M. M. Befőttei,
M. M. Jamei,
M. M. Gyümölcs-
és Vegyesizei,**

melyek minden nagyobb csemegeüzletben kaphatók

**Képvisező:
Korda és Freifeld
Oradea-Mare**

Perfect könyvelő

azonnali belépésre felvétetik

Margittai Mezőgazdasági Ipari és Kereskedelmi R. T. telephelyén Margittán.

Ridikülök

gyártását megkezdettük és azokat eredeti

**gyári árban
árusítjuk.**

**Nagyvárad
Bőröndáru
és táskagyár
Str. Cuza Voda (Szacs-vay-u) 18**

Kifünő hangú

Zongora
25 ezer leierért sürgősen
eladó.

**Sternberg
Reg. Ferd. (Mákóczi)-ut 14. szám**

Edward Fuchs illusztrált Sittengeschichte kötetét megvételre keresem. Cím a Hegedűs Hirlapirodában. 3986

Valódi pézma silksinnel bélelt vársvi bunda, télikabátok, sacó öltönyök eladók. Ifj. Erdősnél, Regele Ferdinand 7. 3989

Sürgősen keresek megvételre jobb kivitelű hálót és ebédőt. Cím a kiadóban. 3995

Fehér lakkozott nappali teljesen új tanuló pianino olcsón eladó. — Take Ionescu (Körös)-u. 15. 3988

20 leiel nyerhet 250.000 leit készpénzben a **Chisnau mintavásár** nagy

osztály-sorsjátékán
húzás 1925 karácsony ünnepén
A belügyminisztérium által 66.003-1925 sz. alatt engedélyezve 1.000.000 lei értékben 338 nyeremény lesz kisorsolva.

Főnyeremények
250.000
100.000
50.000
25.000
10.000

Jegyek kaphatók újságárusoknál, dohánytőzsdékben és az ország bármely részében, ahol ezen hirdetés kiűggesztve látható. Mintavásárral kormánybiztos.

Mindenemű felvilágosítást, valamint a sorsjegy eladásával foglalkozni kívánó ajánlatokat elintézt a Rudolf Mosse S. A. cég Cluj, Str. Regina Maria No. 37. Megrendelések a pénz és portó előzetes beküldésével „Kisenevi kiállítási sorsjáték” jelígre küldendők.

Külföldiek

Mindenféle kézimunka fogadók bizományba, ben állandó készlet. Utott géphímzés olcsón szül. Plevnei (Timár-). **Fehérnemű** endlítés szobban és legolcsó készit Rosenzweig, Reg. Ferd. 2. 3

Reméltem tudja már, hogy Pannoniában

vízumozta DEUTSCH a tutár Utlovelket elinté

ÓRÁK

ékszerek eladása, szerű javítása a legplikáltabb

TISZAY-N
Alexandri (Teleky-utca) Juhosy árk. Pénz m

Román-Magyar Magyar-Román
Ghetie szótár elac

a Hegedűs Hirlapirodában

Vesznék burokr szonjegyeket

teljes lak- és iroda t. dezeseket, Wertheim szát, zongorát, csillár porcellánokat, régi stb. — Meghívásra h. megynk.

Frenkel és

butor, szonjeg és r. kereskedők, Strada (ral Moșoiu, (volt) Mihály-utca) 10. sz.

Iskolatáskák, Ridikulöl

fésűk, kelek gy. mekjték, ajándéktárgyak,

gyermekköcs legolcsóbban

Szabó L. fésűáruházb Sas-passage

REININEA-AGRICULTURA



vesz here-magvak a legmagasabb ár